

Міністерство охорони здоров'я
Одеський національний медичний університет

«Затверджую»

Проректор з науково-педагогічної
(навчальної) роботи ОНМедУ
д. мед. н., професор Ульянов В.О.

2016 р.

**НАЙВАЖЛИВІШІ ГЕЛЬМІНТОЗИ І
ПАРАЗИТАРНІ ХВОРОБИ ЛЮДИНИ**
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Рівень підготовки	<u>Третій (освітньо-науковий) рівень</u> (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
Ступень	<u>доктор філософії</u> (назва ступеня, що присвоюється)
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>222 «Медицина»</u>
Спеціалізація	<u>14.01.13 «Інфекційні хвороби»</u>

2016 р.

Робочу програму склала д. мед. н., професор Чабан Т.В.

Програма затверджена на методичному засіданні кафедри інфекційних хвороб

Протокол № «__» _____ 2016 р.

Завідувач кафедри інфекційних хвороб,
д. мед. н., професор

Т.В. Чабан

Програма затверджена на засіданні центральної методичної комісії

Протокол № «__» _____ 2016 р.

Проректор з науково-педагогічної роботи
(навчально-методичної), професор

В.О. Ульянов

Пояснювальна записка

Гельмінтози і протозойні хвороби складають суттєву частину інфекційної патології. За даними ВООЗ, паразитарними хворобами в світі уражено понад 4,5 млрд. чоловік. Існування багатоклітинного паразита в іншому багатоклітинному організмі можливо лише при пригніченні природних механізмів захисту останнього. Тому гельмінтози і паразитарні хвороби завжди супроводжуються алергізацією і імуносупресією. Як наслідок, зростаюча чутливість зараженого організму до інфікування іншими збудниками при одночасному зниженні резистентності такого організму до впливу несприятливих факторів оточуючого середовища.

У зв'язку з широким розповсюдженням ВІЛ-інфекції, використанням імуносупресивних препаратів і погіршенням екологічної обстановки останніми роками спостерігається збільшення захворюваності населення на гельмінтози та паразитози при одночасному тяжкому перебігу цих захворювань.

Спеціальність «222 Медицина»

Спеціалізація «інфекційні хвороби»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Елективного курсу

«Важливіші гельмінтози і паразитарні хвороби людини»

1. Мета та завдання

1.1. Мета навчання: підвищення рівня знань та практичних навичок з клініки, діагностики, лікування хворих на важливіші гельмінтози та протозойні хвороби.

1.2. Основні завдання:

- Вивчити новітні методи дослідження та лікування хворих на гельмінтози та паразитарні інфекції;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених гельмінтозів і паразитарних хвороб людини;
- Аналізувати типову та атипичну клінічну картину найбільш поширених гельмінтозів і паразитарних хвороб людини;
- Скласти план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених гельмінтозах і паразитарних хворобах людини, оцінювати прогноз щодо життя та працездатності хворих;

- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених гельмінтозів і паразитарних хвороб людини;
- Проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію реконвалесцентів.

1.3. Згідно вимог освітньо-професійної програми аспіранти повинні:

Знати: сучасні принципи діагностики, диференційної діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб; сучасні підходи й методи виконання міждисциплінарних наукових досліджень, теорію процесу пізнання та технологію педагогічного процесу на кафедрах інфекційного профілю.

Вміти:

- Проводити критичний аналіз даних етіологічного, патоморфологічного, біохімічного, імунологічного досліджень в клініці інфекційних захворювань;
- Використовувати сучасні досягнення науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку та визначенні мети і завдань наукового дослідження за обраним напрямком;
- Інтерпретувати результати сучасних методів дослідження за обраним напрямком.

На елективний курс докторів філософії відводиться 60 годин (2 кредити ЄКТС).

3. Структура навчальної дисципліни

Код	Назва розділів	Кількість годин			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	разом
Модуль 1. Важливіші гельмінтози					
1	Загальна характеристика гельмінтозів	-	2	2	4
2.	Трематодози	-	6	2	8
3.	Цестодози	-	6	2	8
4.	Нематодози	-	6	2	8
5.	Хвороби, спричинені паразитуванням личинок нематод тварин	-	-	2	2
Разом		-	20	10	30

Модуль 2. Паразитарні хвороби					
6.	Основи медичної паразитології	-	2	4	6
7.	Паразитози, збудники яких належать до типу Rhizopoda	-	-	2	2
8.	Паразитози, збудники яких належать до типу Kinetoplastida	-	2	2	4
9.	Паразитози, збудники яких належать до типу Polymastigota	-	-	2	2
10.	Паразитози, збудники яких належать до типу Sporozoa	-	4	10	12
11.	Паразитози, збудники яких належать до типу Ciliophora	-	2	-	6
Разом		-	10	20	30
Всього		-	30	30	60

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№№ п/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1. Важливіші гельмінтози		
<i>Розділ 1. Загальна характеристика гельмінтозів</i>		
1.	Загальна характеристика гельмінтозів. Класифікація важливіших гельмінтозів людини	2
<i>Розділ 2. Трематодози</i>		
2.	Особливості морфології і біології збудників, клінічні прояви трематодозів жовчновидільних шляхів: опісторхоза, клонорхоза, фасціольоза	2
3.	Шистосомози: сечостатевий, кишковий, японський, шистосоматідний дерматит (церкаріоз).	2
4.	Сучасні методи лікування трематодозів	2
<i>Розділ 3. Цестодози</i>		
5.	Цестодози: дифілоботріоз, теніоз, теніаринхоз	2
6.	Цестодози: цистицеркоз, ехінококоз	2
7.	Цестодози: гіменоленідоз, альвеококоз	2

Розділ 4. Нематодози		
8.	Нематодози: стронгілоїдоз, ентеробіоз, трихінельоз	2
9.	Нематодози. Лімфатичні філяріози: вухереріоз, бругіоз	2
10.	Філяріози, що перебігають з ураженням шкіри і тканин: онхоцеркоз, лоаоз, дирофіляріози, дракункульоз	2
Модуль 2. Паразитарні хвороби		
Розділ 6. Основи медичної паразитології		
11.	Морфологія. Біологія і систематика найпростіших. Розповсюдження і соціальна значимість протозоозів	2
Розділ 8. Паразитози, збудники яких належать до типу Kinetoplastida		
12.	Лейшманіози Старого Світу. Лейшманіози Нового Світу	2
Розділ 10. Паразитози, збудники яких належать до типу Sporozoa		
13.	ВІЛ-асоційовані протозойні хвороби: криптоспоридіоз, ізоспороз	2
14.	Життєвий цикл малярійного плазмодія. Патогенез, основні клінічні прояви малярії.	2
Розділ 11. Паразитози, збудники яких належать до типу Ciliophora		
15.	Паразитози, збудники яких належать до типу Ciliophora. Балантидіаз	2
Разом		30

САМОСТІЙНА РОБОТА

№№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1. Важливіші гельмінтози		
Розділ 1. Загальна характеристика гельмінтозів		
1.	Загальні принципи діагностики і лікування гельмінтозів	2
Розділ 2. Трематодози		
2.	Географічне розповсюдження, життєвий цикл, морфологія, клінічні особливості кишкових і легеневих трематодозів: фасціолопсидоз, метагоніmoz, парагоніmoz	2
Розділ 3. Цестодози		

3.	Особливості біології збудників кишкових цестодозів, розповсюдження, джерело інвазії, механізми передачі	2
Розділ 4. Нематодози		
4.	Кишкові нематодози. Особливості біології збудників, розповсюдження, епідеміологія. Аскаридоз. Трихоцефальоз. Анкілостомідоз	2
Розділ 5. Хвороби, спричинені паразитуванням личинок нематод тварин		
5.	Хвороби, спричинені паразитуванням личинок нематод тварин – токсокароз, анізаکیدоз	2
Модуль 2. Паразитарні хвороби		
Розділ 6. Основи медичної паразитології		
6.	Медична паразитологія. Взаємовідносини паразита і хазяїна. Природні осередки паразитарних хвороб	2
7.	Основні методи лабораторної діагностики паразитарних хвороб	2
Розділ 7. Паразитози, збудники яких належать до типу Rhizopoda		
8.	Паразитози, збудники яких належать до типу Rhizopoda. Амебіаз: етіологія, клініка, діагностика, лікування	2
Розділ 8. Паразитози, збудники яких належать до типу Kinetoplastida		
9.	Трипаносомози: африканський і американський. Етіологія, біологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування	2
Розділ 9. Паразитози, збудники яких належать до типу Polymastigota		
10.	Паразитози, збудники яких належать до типу Polymastigota. Лямбліоз: етіологія, біологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування і профілактика	2
Розділ 10. Паразитози, збудники яких належать до типу Sporozoa		
11.	Токсоплазмоз: етіологія, біологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування і профілактика. Особливості перебігу у вагітних	2
12.	Лабораторна діагностика малярії. Критерії діагнозу	2
13.	Ускладнення малярії: малярійна кома, гемоглобінурійна гарячка, гостра ниркова недостатність	2

14.	Сучасні засоби лікування малярії. Профілактика малярії	2
15.	Особливості клінічного перебігу малярії, спричиненої <i>Pf. falciparum</i> . Малярія у вагітних	2
Разом		30

Рекомендована література

1. Андрейчин М.А., Руденко А.О., Івахів О.Л., Чемич М.Д. Класифікація інфекційних і паразитарних хвороб. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. – 144 с.
2. Бодня К.І. Аскаридоз: навчальний посібник / К.І. Бодня, Л.В. Холтобіна. – МОЗ України; ХМАПО. Харків : САМ, 2004. – 36 с.
3. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби: В. 3-х т. – К.: Здоров'я, 2001. - Т. 1, Т. 2, Т. 3.
4. Демодекоз: клініка, діагностика і лікування : метод. рек. / [К.І. Бодня, М.В. Лавриненко, Ж.А. Ревенко та ін.] – К.: РВХ «Ферзь», 2011. – 16 с.
5. Застосування сучасних засобів для лікування гельмінтозів : метод. рек. / [К.І. Бодня, О.І. Захарчук, В.М. Фролов та ін.] – К.: РВХ «Ферзь», 2011. – 32 с.
6. Иммунологические проблемы паразитологии /Ю.И. Бажора, К.Л. Сервецкий. – Одесса, 2001. – 88с.
7. Казанцев А.П. Токсоплазмоз. – Л.: Медицина, 1985. – 168 с.
8. Лямблиоз : учебное пособие для врачей / В.П. Новикова, Е.Ю. Калинина, А.М. Шабалов, Е.А. Осмаловская. – СПб. : ИнформМед, 2010. – 120 с.
9. Малярія : монографія / О.А. Голубовская, А.В. Шкурба, Л.А. Колос. – К. : ВСИ «Медицина», 2015. – 288 с.
10. Методичні рекомендації. Малярія: етіологія, епідеміологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика [Текст]: для лікарів, лікарів - інтернів, студ. вищих мед. закладів освіти III - IV рівнів акредитації / М.Д. Чемич, Н.І. Ільїна, В.Г. Міщиряк та ін. - Суми: СумДУ, 2004. - 64 с.
11. Наказ МОЗ України N 434 від 03.07.2006 «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Паразитологія".
12. Паразитарные болезни человека (протозоозы и гельминтозы): Руководство для врачей / Под ред. В.П. Сергиева, Ю.В. Лобзина, С.С. Козлова. – СПб: ООО «Издательство Фолиант», 2006. – 592 с.
13. Сучасні методи лікування основних паразитарних хвороб людини : метод. рек. / [Р.Г. Лукшина, К.І. Бодня, І.К. Москаленко та ін.]. – Харків, 2004. - 29 с.